

Behandeling scabiës

protocol voor huisartsen

Algemene inleiding

Dit protocol is ontstaan vanuit het project scabiës Sint-Niklaas, een samenwerking tussen WGC De Vlier, Vitaz en stad Sint-Niklaas. Het protocol is in samenwerking met dokter Goeteyn, hoofd dermatologie Vitaz, opgemaakt.

Dit protocol stelt een alternatief behandelplan voor met aandacht voor resistentie tegen de huidige behandeling met permethrine en aandacht voor de betaalbaarheid van de behandeling. Het wil vermijden dat patiënten het nalaten zich te behandelen omwille van financiële redenen. Er hoort ook een patiëntenfiche bij.

Ann Martens – Projectcoördinator scabiës Sint-Niklaas, 26 januari 2022, update september 2022

Inhoud

Behandeling scabiës	1
protocol voor huisartsen	1
Algemene inleiding	2
1.Omschrijving scabiës.....	4
2.Stappenplan	4
STAP 1: Vaststelling van de besmetting	5
STAP 2: Goede contact tracing	5
STAP 3: Keuze behandeling	6
1.Behandeling met Benzylbenzoaat	6
Productomschrijving.....	6
Voordelen.....	6
Nadelen	6
2.Behandeling met Zalvor (Permethrine 5%).....	7
3.Behandeling met Zalvor en Ivermectine.....	7
4.Belangrijke aandachtspunten.....	9
5.Gemiddelde kostprijs.....	9
STAP 4: Informatie geven over de aanpak van de omgeving	10
STAP 5: uitvoering aanpak omgeving en behandeling	10
STAP 6: Nazorg	10
3.Project scabiës Sint-Niklaas	10
1.Wat doet het project?	10
2.Hoe helpt het project de huisarts?.....	11
4.Contactgegevens.....	12

1. Omschrijving scabiës

Scabiës of schurft is een jeukende huidaandoening, veroorzaakt door een parasitaire besmetting met de schurftmijt: *Sarcoptes scabiei* var. *hominis*. Als gevolg van de jeuk ontstaan er krabletsels en is het klinisch beeld soms onduidelijk door eczeemvorming of impetigo.¹

Incubatietijd: 2 – 6 weken

Verder info: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Richtlijn_Scabies_2020.pdf

2. Stappenplan

¹ Cfr. Domus Medica

STAP 1: Vaststelling van de besmetting

De diagnose scabiës is zeer waarschijnlijk als 3 van de volgende criteria positief zijn²:

- aanwezigheid van een scabiësgangetje
- schurftletsels op typische plaatsen
- nachtelijke jeuk/ familiale jeuk
- contact met persoon met schurft

STAP 2: Goede contact tracing

Goede contact tracing is zeer belangrijk voor een adequate behandeling.

Waarom?

- Alle gezinsleden en nauwe contacten moeten **gelijktijdig** behandeld worden
- Alle aansluitende gezinnen die behandeld moeten worden, moeten de behandeling ook gelijktijdig beginnen – **startdatum op elkaar afstemmen**.

Aandachtspunten:

- **Alle huisgenoten** dienen mee behandeld te worden. Ook al hebben zij op dat moment geen klachten.
- De **incubatietijd van scabiës is 2 tot 6 weken** – denk hieraan in de contact tracing.
- Er is **transmissie door nauw fysiek contact**: langdurig verblijven in een besmette omgeving (plaats nemen in zetel, bed, stoffen stoelen), uitwisselen van besmette kledij, langdurig huidcontact,... Scabiës valt ook onder de SOA's.

² Cfr. Domus Medica

- Vooral de contact tracing bij **jongeren** is niet evident omwille van schaamte over de diagnose.
- Belangrijk om aan te geven dat het niet behandelen van personen waarmee men nauw contact heeft (en bij wie er vermoeden van besmetting is), kan leiden tot een **ping-pong besmetting**.
- Er moet extra aandacht bij besmetting in **gezinnen met co-ouderschap** zijn: beide gezinnen moeten behandeld worden.

STAP 3: Keuze behandeling

1. *Behandeling met Benzylbenzoaat*

Vanuit het project geven wij aan deze behandelmethode de voorkeur!

Productomschrijving

Benzylbenzoaat 25 %: Terugbetaalbaar indien voorgeschreven per 200 g – Te gebruiken vanaf 2 jaar

Benzylbenzoaat 10 %: Te gebruiken onder de 2 jaar

Voordelen

- Goedkoper dan Ivermectine. Inzetten op magistrale bereiding door apotheek zelf; klaargemaakte lotions te duur.
- Zeer goede resultaten bij deze behandeling in het project.

Nadelen

- Agressiever voor de huid
- Zeer intensief behandelingschema

Toepassingschema (voor patiënten zonder supervisie van derden)

Dag 0 – 1 – 2 Herhalen dag 10 – 11 – 12

Concrete toepassing staat beschreven in de fiche voor patiënten³

2. Behandeling met Zalvor (Permethrine 5%)

Vanuit het project ervaren wij bij deze behandelmethode een HOGE RESISTENTIE:

Gebruik is af te raden!

Toepassingschema	Voordelen	Nadelen
Behandeling Dag 0 Dag 7	Goedkoop Relatief goed beschikbaar Veilig voor kleine kinderen (vanaf 2 maanden) en zwangere vrouwen	Irritatie van de huid

3. Behandeling met Zalvor en Ivermectine

Behandeling opstarten vanuit de tweede lijn

Toepassingschema	Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none"> • Zalvor: Dag 0 + dag 7 • Ivermectine*: Dag 0 + dag 7 	<ul style="list-style-type: none"> • Zalvor (zie hierboven) • Ivermectine: <ul style="list-style-type: none"> ○ Brede werking ○ Weinig nevenwerkingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ivermectine: <ul style="list-style-type: none"> ○ niet verkrijgbaar in België

³ Zie document “Behandeling scabiës: fiche voor patiënten”

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Zeer hoge kostprijs⁴ ○ Niet gebruiken voor kleinere kinderen / zwangere vrouwen / Niet tijdens periode van lactatie ○ Geeft vals gevoel van veiligheid: Het ontslaat de patiënt niet van het omgeving aan te pakken.
--	--	---

**Ivermectine tabletten (Stromectol) à 3 mg*

15-24 kg: 1 tab
 25-35 kg: 2 tab
 36-50 kg: 3 tab
 51-65 kg: 4 tab
 66-79 kg: 5 tab
 > 80 kg: 6 tab

Niet gebruiken bij overgevoeligheid voor één van de bestanddelen, zwangerschap en borstvoeding, en bij kinderen lichter dan 15 kg en/of jonger dan 5 jaar.

Na 1 week herhalen.

Belangrijk: 2 uur voor en 2 uur na de behandeling moet de patiënt nuchter blijven om het product goed te kunnen opnemen in het lichaam.

⁴ Lees ook Stap 3, 5 Gemiddelde kostprijs.

4. Belangrijke aandachtspunten

- Bij gebruik van Zalvor en Benzylbenzoaat: Insmeren vanaf de kaaklijn tot de voetzolen. Goed tussen de bilnaad, vingers en tenen. Wanneer de patiënt de handen wast of naar het toilet gaat: nieuw product aanbrengen.
- Bij kinderen jonger dan 2 jaar dient ook het hoofdje ingesmeerd te worden, met aandacht voor de plaats achter de oortjes.
- Wanneer er kinderen in het gezin zijn, is het goed om verpleegkundige hulp in te schakelen.
- Een combinatie van verschillende behandelingen bij verschillende gezinsleden maakt het nodeloos complex. Zet in op 1 therapie binnen 1 gezin.

5. Gemiddelde kostprijs⁵

Prijs per persoon

	Met VT	Zonder VT
Magistrale bereiding Benzylbenzoaat	1.28 euro	4.92 euro
Klaargemaakte benzylbenzoaat 25%	Plus/minus 30 euro	
Zalvor	2.02 euro	3.37 euro
Ivermectine – of gelijkaardig	50.28 euro voor 4 tabletten – rekening houden met behandeling van 0.2 mg/ kg 3mg per tablet	

⁵ Gemiddelde prijzen berekend in december 2021.

STAP 4: Informatie geven over de aanpak van de omgeving

Zie document “Behandeling scabiës: fiche voor patiënten”

STAP 5: uitvoering aanpak omgeving en behandeling

Geef de patiënt het document “Behandeling scabiës: fiche voor patiënten” mee of verstuur het naar de patiënt via e-mail.

STAP 6: Nazorg

- Controle na 5 – 6 weken.
- Belangrijk om aan te geven dat jeuk tot 6 weken na de behandeling kan aanhouden. Dit betekent niet dat de behandeling niet gelukt is.
- Indien de patiënt na de behandeling een toename merkt van huidletsels of klachten, dient men wel contact op te nemen met de huisarts.

3. Project scabiës Sint-Niklaas

1. Wat doet het project?

De kern van het project is de begeleiding van mensen in een complexe situatie bij de bestrijding van scabiës. Het gaat hier over inwoners van grondgebied Sint-Niklaas.

Wat is een complexe situatie⁶?

⁶ Niet-complexe situatie: De persoon heeft voldoende middelen en capaciteiten om de behandeling succesvol uit te voeren.

- De persoon heeft onvoldoende middelen en/of capaciteiten om de behandeling succesvol uit te voeren. De sociale context, taalproblematiek, ontbreken gezondheidsvaardigheden, wisselende contacten en verplaatsingen van besmette personen zijn hierbij bepalende factoren.
- Grote gezinnen of meerdere gezinnen op hetzelfde adres.
- Ook individuen of gezinnen waar de behandeling niet aansloeg of waar er een herbesmetting is, kunnen begeleid worden door het project.

Hoe begeleidt de projectcoördinator deze mensen?

- doet de contact tracing van de besmette mensen.
- legt hen uit wat er moet gebeuren bij de medische behandelmethode en bij de aanpak van het huis.
- helpt het gezin/ gezinnen dit te organiseren en uit te voeren.
- volgt de besmette personen na behandeling op.

Indien nodig wordt door de projectcoördinator ook hulp ingeschakeld van thuisverpleging voor het insmeren van de besmette personen en van een was-en inpakdienst voor de aanpak van het huis.

2. Hoe helpt het project de huisarts?

- Is **een (anoniem) meldpunt** voor huisartsen/ dermatologen/ hulpverleners voor alle individuele scabiësgevallen (1 persoon, gezin, grotere familie in de privé-sfeer) in Sint-Niklaas.
 - Op die manier brengt het project met cijfers de ernst van de problematiek in kaart.
 - Groepsuitbraken in woonzorgcentra, kinderdagverblijven,... meld je aan het Agentschap Zorg en Gezondheid.

- Geeft **advies** aan huisartsen, dermatologen, hulpverleners over contact tracing, communicatie, aanpak van het huis, medische behandelmethodes en opvolging indien de fiches voor huisartsen en patiënten niet volstaan.
- De huisarts kan **patiënten doorverwijzen naar het project** om hen te laten begeleiden als hij/ zij merkt dat de patiënt en het gezin in een complexe situatie verkeren. Zie info hierboven.

4. Contactgegevens

Projectcoördinator Ann Martens

infoscabies@wgcdenvlier.be

03 766 18 38

WGC De Vlier, Truweelstraat 114, 9100 Sint-Niklaas